

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Όπως η μάνα πελεκάνος αυτοτραυματιζόμενη προσφέρει το αίμα της για να ζήσουν τα παιδιά της, έτσι και ο Χριστός προσέφερε το πανάγιο αίμα Του δια του Σταυρού για να σώσει τον κόσμο. Από την Γένεση ήδη είχε αναγγελθεί η ζωηφόρος θυσία του Θεανθρώπου. Μετά το προπατορικό αμάρτημα, και μέσα στην απελπισία του, ο άνθρωπος ακούει για πρώτη φορά από το Θεό την χαρούμενη αγγελία του μελλοντικού λυτρωμού του: «Και είπε ο Κύριος ο Θεός στο φίδι: Θα θέσω άσβεστη εχθρότητα ανάμεσα σε σένα και τη γυναίκα, και ανάμεσα στους απογόνους σου και τους απογόνους της. Ένας δε απόγονος της γυναικός μόνης, Αυτός θα σου συντρίψει το κεφάλι, και συ θα κεντήσεις τη φτέρνα του» (Γέν. 3,15). Το ελπιδοφόρο αυτό μήνυμα αναφέρεται στον ερχομό ενός μοναδικού απογόνου (του Ιησού Χριστού), από μια εκλεκτή μητέρα (την Θεοτόκο Μαρία), ο Οποίος θα συντρίψει την καταχθόνια και μισάνθρωπη εξουσία του πονηρού Σατανά-φιδιού (με την Ανάστασή του), ενώ εκείνος (δηλ. ο διάβολος) θα καταφέρει απλά να τον τραυματίσει στη φτέρνα, εννοώντας τον προσωρινό τριήμερο θάνατό Του.

Στο βιβλίο της Εξόδου αναφέρεται ότι «κόκαλό Του δεν θα σπάσετε» (κεφ. 12,46). Πράγματι, ενώ οι στρατιώτες έσπασαν τα οστά των μηρών των δύο άλλων κακούργων πάνω στο σταυρό, για να επιφέρουν γρηγορότερο θάνατο, τον Ιησού δεν τον άγγιξαν, γιατί είχε ήδη εκπνεύσει. Παρά μόνο το σώμα Του δέχθηκε στο θώρακα ένα βαρύτατο πλήγμα με στρατιωτική λόγχη για να διαπιστωθεί η τελική του κατάληξη. Από την πληγή αυτή του νεκρού Ιησού έτρεξε «αίμα και ύδωρ» και ο ευαγγελιστής Ιωάννης μάς ζητά να πιστέψουμε την μαρτυρία του ως πέρα για πέρα αληθινή. Ο προφήτης Ζαχαρίας το προαναγγέλλει ως εξής: «Θα επιβλέψουν, λέγει, σε μένα, τον οποίον εκέντησαν» (12,10). Θα ατενίσουν, δηλαδή, εμένα, που λόγχισαν πάνω στο Σταυρό. Πράγματι, σήμερα οι γιατροί διαπιστώνουν κάτι που τότε δεν ήταν γνωστό: Ότι δηλαδή στον χώρο του άνω διαφράγματος του ανθρώπου, λίγη ώρα μετά τον βιολογικό θάνατό του, σχηματίζεται ένα υγρό, που έχει αυτά τα χαρακτηριστικά και επαληθεύει τα Ευαγγέλια. Επαληθεύεται δηλαδή πλέον ότι ο Χριστός είχε πράγματι πεθάνει πάνω στο σταυρό. Ο Ψαλμός 15,10 περιγράφει την τριήμερη ταφή και ανάσταση του Ιησού, με τα λόγια: «Στον Άδη δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου, ούτε ο γνήσιος πιστός σου θα αφήσεις να αντικρύσει τη φθορά (σωματική αποσύνθεση)». Το σώμα Του, πράγματι, τις τρεις ημέρες του θανάτου του, ως αδιάσπαστα ενωμένο με τη θεότητά Του, δεν γνώρισε πτωματική αποσύνθεση.

Το άπνουν σώμα Του, αφού το τύλιξαν με πολλές λωρίδες υφάσματος (σάβανα), τοποθετήθηκε σε λαξευμένο σπήλαιο, που προοριζόταν ως ιδιόκτητος τάφος για τον Ιωσήφ από Αριμαθαίας, πλούσιο βουλευτή των Ιουδαίων, αφού ο ίδιος με τόλμη ζήτησε από τον Πιλάτο το ένδοξο σώμα. Βγήκε έτσι αληθινή μια καταπληκτική ακόμη προφητεία του Ησαΐα, που αναφέρει: «Ο τάφος Του ορίστηκε με τους κακούργους (τους σταυρωμένους εκ δεξιών και αριστερών του Ιησού ληστές). Όμως στο θάνατό Του στάθηκε με τον πλούσιο» (53, 9) [δηλαδή τοποθετήθηκε στον τάφο του προαναφερόμενου βουλευτή Ιωσήφ και κρυφού μαθητή του Χριστού]. Ο μεγάλος τραγικός ποιητής Αισχύλος είχε γράψει διάλογο μεταξύ του θεού Ερμή και του Προμηθέα, που αποκαλύπτει την κάθοδο του Χριστού στον Άδη: «Δεν θα

πάρουν τέλος τα βάσανά σου, μέχρις ότου κάποιος Θεός εμφανιστεί που θα θελήσει να κατέβει στον Άδη, παίρνοντας πάνω Του τα πάθη σου» (Προμηθέας Δεσμώτης, στ. 1026-9). Αυτό επαληθεύτηκε μόνο στη ζωή και τον θάνατο του Ιησού. Τις τρεις ημέρες του θανάτου του, η ψυχή Του ενωμένη με την θεότητά Του 'κατέβηκε' στον Άδη, και κήρυξε στα φυλακισμένα εκεί πνεύματα, και έσωσε όσους είχαν τις προϋποθέσεις για σωτηρία (Α΄ Πέτρ. 3,18-20).

Ο Ιωσήφ και ο Νικόδημος, και οι δύο επιφανείς διδάσκαλοι και μέλη του Μ. Συνεδρίου, αποκαθήλωσαν από το σταυρό το υψηλό θύμα και προσέφεραν τις καθιερωμένες τιμές στον νεκρό Ιησού. Την όλη διαδικασία παρακολούθησαν, εκτός από τους δύο νομοδιδασκάλους, η Θεοτόκος, ο μαθητής Του Ιωάννης, η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία η σύζυγος του Κλωπά, και η μητέρα των γιων του Ζεβεδαίου. Κατόπιν η οπή του τάφου κλείστηκε με βαρύ λίθο και σφραγίστηκε. Έξω από το μνημείο τοποθετήθηκαν δεκαέξι ένοπλοι ρωμαίοι φρουροί, μετά από προτροπή των αρχιερέων, για να μην κλαπεί το σώμα του Ιησού.

Ξημερώματα Κυριακής, πήγαν στον τάφο του Χριστού η Μαρία η Μαγδαληνή και η Μαρία του Ιωσή, μαζί με άλλες γυναίκες, για να αλείψουν με αρώματα τον Μεγάλο νεκρό. Είναι αλήθεια ότι ο Ιησούς είχε ταφεί εσπευσμένα, επειδή δεν έπρεπε να τους βρει με το νεκρό η δύση του ηλίου (αφού άρχιζε τότε η αργία του Σαββάτου), αν και του έγιναν οι βασικές νεκρώσιμες συνήθειες. Γι' αυτό και οι μυροφόρες γυναίκες έφεραν μαζί τους αρώματα για να ολοκληρώσουν όπως έπρεπε τις τιμές προς τον Αρχηγό της Ζωής. Στο δρόμο σκεπτόντουσαν ότι η είσοδος του τάφου ήταν κλειστή, αλλά η πίστη τους ήταν μεγάλη, και έτσι προχώρησαν με θάρρος. Έξω από τον τάφο έγινε τότε σεισμός. Αστραπόμορφος άγγελος άνοιξε την είσοδο του τάφου και οι στρατιώτες έμειναν ωσάν κεραυνόπληκτοι από την ταραχή. Ο λευκοφορεμένος άγγελος τις ενημέρωσε πως ο Χριστός είχε αναστηθεί και ότι περιμένει τους μαθητές Του στη Γαλιλαία. Οι γυναίκες τρόμαξαν, και γεμάτες φόβο και χαρά συνάμα, έτρεξαν για να αναγγείλουν όσα έγιναν στους μαθητές. Στο δρόμο όμως τους συνάντησε ο Θεάνθρωπος και τους είπε «Χαίρετε». Αυτές έπιασαν τα πόδια Του και τον προσκύνησαν. Τότε λέγει σ' αυτές ο Χριστός να μην φοβούνται και να μην ξεχάσουν να υπενθυμίσουν στους αδελφούς Του ότι θα τον δουν στην Γαλιλαία. Οι στρατιώτες της φρουράς, παράλληλα, πήγαν και είπαν όσα έγιναν στους αρχιερείς, οι οποίοι και συμβούλεψαν τους στρατιώτες να πουν πως εκλάπη από τους μαθητές Του το σώμα του Ιησού, ενώ η φρουρά κοιμόταν. Όταν οι έντεκα μαθητές πήγαν στο όρος της Γαλιλαίας, πλησίασε σ' αυτούς ο αναστημένος Κύριος και τους είπε «Μου δόθηκε πλήρης εξουσία στον ουρανό και τη γη. Πηγαίνετε λοιπόν και κάνετε όλα τα έθνη μαθητές μου, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντάς τους να τηρούν όλα όσα σας διέταξα, και ιδού, εγώ θα είμαι μαζί σας όλες τις ημέρες μέχρι τη συντέλεια του κόσμου» (Ματθ. 28,1-20).

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΛΗΘΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ

Πώς μπορούμε να σχολιάσουμε θεολογικά τις παραπάνω αλήθειες των Ευαγγελίων;

Πρώτα πρώτα, οι ευαγγελιστές δεν αναφέρουν ώρα αναστάσεως, διότι δεν την γνωρίζουν. Ακόμη, δεν εντυφούν σχολαστικά στον τρόπο που ο Χριστός αναστήθηκε. Περιγράφουν μόνο ότι τον συνάντησαν αναστημένο, ότι τους έδωσε οδηγίες, ότι εμφανίστηκε σ' αυτούς για 40 ημέρες, όλες τις ώρες της ημέρας, και σε διαφορετικές κάθε φορά τοποθεσίες. Λένε λοιπόν την αλήθεια. Αλλά και για άλλον ένα ακόμη λόγο λένε την αλήθεια: Δεν θα έγραφαν, αν ήθελαν να παραπλανήσουν, ότι ο Ιησούς εμφανίστηκε, για πρώτη φορά αναστημένος, σε μερικές γυναίκες! Οι γυναίκες τότε δεν είχαν δημόσιο λόγο, ούτε έπαιρναν τα λεγόμενά τους σοβαρά υπόψη στο δικαστήριο. Αν είχαν σκοπό να παραμυθιάσουν την κοινή γνώμη οι μαθητές Του, θα παρουσίαζαν θριαμβευτή τον αναστημένο Ιησού, και μέσα σε εκτυφλωτικό φως, να καθηλώνει τους αρχιερείς, τον Πιλάτο, τους σταυρωτές Του. Οι άγγελοι θα το διαλαλούσαν ίσως σε πολλούς, και οι ενάντιοι θα φοβόντουσαν την οργή Του. Τίποτε από αυτά δεν συνέβη. Η ανάσταση περιγράφεται με απλότητα, λιτότητα, σοβαρότητα και καμία κακή νύξη για τους διώκτες του Θεανθρώπου δεν αναφέρεται. Ότι δεν ήταν άλλωστε αποκύημα φαντασίας των γυναικών φαίνεται από το ότι οι μυροφόρες ερχόντουσαν στον τάφο για να μυρώσουν τον νεκρό τους προφήτη και διδάσκαλο και δεν τους πέρασε καν από το μυαλό το ενδεχόμενο ανάστασής Του.

Ο τρομερός στην όψη και φωτεινός άγγελος φυλούσε τον άδειο τάφο, ενώ ο Χριστός είχε ήδη αναστηθεί αθόρυβα πριν αποτραβηχτεί ο βαρύς λίθος. Αναστήθηκε μάλιστα με το δικό Του σώμα («Να ο τόπος που βρισκόταν», τους ενημερώνει ο άγγελος), το οποίο απέκτησε άλλες ιδιότητες (αψηφούσε τη βαρύτητα, έμπαινε στο δωμάτιο που κρυβόντουσαν οι μαθητές ενώ ήσαν κλειστές τις πόρτες κ.λπ.). Έχουμε επομένως σωματική ανάσταση και όχι μόνο αθανασία ψυχών, όπως πιστεύουν άλλες θρησκείες. Τέτοιας ποιότητας και λαμπερά θα είναι και τα σώματα των αγίων μετά την Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, στην καθολική ανάσταση των νεκρών.

Οι γυναίκες αποκαθίστανται μέσα στην Εκκλησία, όχι μόνο στο πρόσωπο της Θεοτόκου, αλλά και των μυροφόρων που πρώτες είδαν τον αναστημένο και απ' Αυτόν άκουσαν το «Χαίρετε». Αλλά και από το ότι σ' όλη την ιστορία τιμάμε πολλές αγίες γυναίκες και Μητέρες πλάι στους εκκλησιαστικούς Πατέρες. Προσευχόμαστε σ' αυτές και ζητάμε προστασία και μεσιτεία στο Θρόνο της Χάριτος. Το «Χαίρετε» του αναστάσιμου χαιρετισμού σημαίνει πως μόνο μέσα από την ελπίδα της Ανάστασης και του αγιασμού των πιστών μπορούμε να χαιρόμαστε πραγματικά και μόνιμα. Όταν ο άνθρωπος καθίσταται αληθινά ελεύθερος από τα πάθη και την αμαρτία, όταν γεύεται Χριστόν μέσω της μυστηριακής ζωής, τότε χαίρεται αληθινά, νυν και αεί και στην αιωνιότητα.

Ο Χριστός, και μετά την ανάστασή Του, ονόμασε τους μαθητές Του «αδελφούς του». Αυτό είναι ύψιστη τιμή για τον άνθρωπο, το ότι ο Θεός, δια της αποδεκτής σ' Αυτόν θυσίας του Υιού Του, ονομάζει πλέον τους ανθρώπους φίλους, αγαπημένους και αδελφούς. Σημαίνει ακόμη ότι ο Κύριος παρέμεινε άνθρωπος και μετά την ανάστασή Του, δεν απέβαλε δηλαδή την ανθρώπινη φύση, παρά μόνο ενώθηκε με τον Πατέρα Του Θεανθρωπίνως. Εκούσια ανέλαβε δηλαδή την ανθρώπινη φύση και δεν του ήταν βάρος, αλλά το έκανε από άπειρη αγάπη. Ονομάζει μάλιστα «ναό» το

σώμα Του και προαναγγέλλει πως θα αναστηθεί με το σώμα Του σε τρεις ημέρες (Ιω. 2,19).

Η ανάσταση του Κυρίου αποτελεί το σπουδαιότερο γεγονός της ιστορίας. Έκτοτε τίποτε δεν είναι ίδιο στα ανθρώπινα, αλλά, και δια του Παρακλήτου, δίδεται η δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο, και συνολικά ως Εκκλησία σε όλο τον κόσμο, να ζει και να βαδίζει στη βασιλεία του Θεού δια Χριστού Ιησού του Κυρίου ημών. Μάρτυρες της αναστάσεως υπήρξαν, και είναι διαχρονικά, όχι μόνο όλοι οι άγιοι της ιστορίας (με τη διδασκαλία, τα άφθαρτα λείψανα πολλών και τα θαύματα που επιτελούν, ακόμη και μετά θάνατον), αλλά και οι απόστολοι του Χριστού, οι οποίοι όχι μόνο μετατράπηκαν σε δεινούς κήρυκες των θαυμασίων του Θεού, αλλά και θυσιάστηκαν γι' αυτόν διότι τον είδαν αναστημένο. Η ανάσταση του Κυρίου μαρτυρείται ακόμη από τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης, που όλες επαληθεύτηκαν στη ζωή, το έργο, το Πάθος και την Ανάστασή Του. Ακόμη, από τη μαρτυρία του αποστόλου Παύλου, που από τις Πράξεις των Αποστόλων και τις επιστολές του μαθαίνουμε ότι, αν και ήταν σκληρός διώκτης των χριστιανών, έγινε (αφού είδε τον αναστημένο Χριστό μέρα μεσημέρι να λάμπει περισσότερο και από τον ήλιο) όργανο εκλογής Του και μέγας ιεραπόστολος στο όνομά Του, στα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου. Ο Παύλος διασώζει ότι ο αναστημένος Χριστός εμφανίστηκε συνολικά σε 11 περιπτώσεις, και σε μια απ' αυτές μάλιστα σε πάνω από 500 αδελφούς μαζί. Γνωρίζουμε επίσης ότι ο ίδιος ο απόστολος των εθνών άρχισε να γράφει τις επιστολές του από το 51 μ.Χ. κ.ε. (είχαν περάσει μόλις 18 χρόνια από τα νωπά γεγονότα της Ανάστασης), αλλά και ότι έγινε χριστιανός περίπου τρία χρόνια μετά την Ανάσταση του Κυρίου. Περιγράφει επομένως την αυθεντική πίστη της πρώτης Εκκλησίας.

Τα Ευαγγέλια γράφτηκαν για να προσφέρουν την χαρμόσυνη είδηση της Αναστάσεως σε όλους τους καλή θελήσει ανθρώπους όλων των εποχών. Ο Χριστός «εγήγερται εκ νεκρών» και η ανάστασή Του αποτελεί «την απαρχή των κεκοιμημένων» (Α΄ Κορ. 15,20). Η Ανάστασή Του έγινε η εγγύηση και η αφετηρία της αναστάσεως όλων. «Εν τω Χριστώ πάντες ζωοποιηθήσονται», αφού Εκείνος είναι η «Ανάστασις και η Ζωή» και όποιος πιστεύει σ' Αυτόν «καν αποθάνη, ζήσεται» (Ιω. 11,25).

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

«Ο Ιησούς και ο καινούριος κόσμος του Θεού», Δημ. Τριανταφύλλου- Ανδρ. Αργυρόπουλου, εκδ. Πατάκη, 2004

«Ορθόδοξα μηνύματα», Σταύρου Φωτίου, Εκδ. Γρηγόρης, Αθ. 2000

«Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού», Νικολάου Νευράκη, Αθ. 1989

«Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού», Σάββα Αγουρίδη – Σωκράτη Νίκα, ΟΕΔΒ, 1993

«Περιπατούντες εν αληθεία», Μιχαήλ Χούλη, Σύρος 1997

Η λαμπροφόρα Ανάσταση του Σωτήρος Χριστού

Εμφανίσεις: 1980

«Το Ευαγγέλιο του Ματθαίου», Νικολάου Σωτηρόπουλου, εκδ. 'Ο Σταυρός', Αθ.
1981